

PAMin liittokokous/ avajaiset 4.6.19 klo 11.00

Puheenjohtaja Ann Selin

Hyvät liittotoverit, arvoisat kutsuvieraat, henkilöstö ja muu kokousväki

Seisoin 4 vuotta sitten täällä samalla lavalla. Osa teistäkin istui siellä salissa. Maan hallitusta kasattiin parasta aikaa ja minä puhuin sopimussyhteiskunnasta.

Toisinaan elämä ay-liikkeessä tuo mieleen Päiväni Murmelina -elokuvan. Siinä sama päivä toistuu uudelleen ja uudelleen.

Sanoin neljä vuotta sitten:

”Sopimussyhteiskunta ei ole vain sana, vaan se sisältää ajatuksen siitä, että päätöksissä ovat edustettuina kaikki ne, joita päätökset koskevat.”

Samat sanat voisin sanoa nytkin. Sävy on kuitenkin toinen. Uuden hallituksen ohjelma vaikuttaa siltä, että 4 vuotta sitten sanomani voi toteutuakin. Kuluneen 4 vuoden ajan meidät yritettiin jättää sivustaseuraajiksi omissa asioissamme. Uskon nyt kolmikannan todella vahvistuvan. Eilen otin jo tuoreeltaan kantaa joihinkin kohtiin hallitusohjelmassa, enkä tänään ajatellut sitä enää kovasti ruotia. Käytäväkeskusteluissa kuitenkin varmasti siitä puhumme ja sitä arvioimme. Hyvä niin, näin pitäääkin.

PAMin liittokokous/ avajaiset 4.6.19 klo 11.00

Puheenjohtaja Ann Selin

Ensi vuonna tulee kuluneeksi 20 vuotta PAMin perustamisesta. Silloin 4 palvelualojen liittoa koki, että yhdessä tehden saadaan enemmän aikaan kuin yksin ja siksi on syytä yhdistää voimia. Täällä on paikalla henkilöitä, joilla oli vahva vaikutus siihen, että uusi liitto –PAM syntyi.

Liikeliiton entinen puheenjohtaja Kunto Kaski, joka oli tehtävässä silloin kun minut palkattiin liittoon kesäkuussa vuonna 1976. Moni teistä ei ole edes ollut syntynyt silloin! Paikalla on myös edeltäjäni Maj-Len Remahl. Ensimmäinen nainen liittomme johdossa koskaan. Meitä ennen toimineet ovat rakentaneet sitä perustaa, jolle me olemme voineet rakentaa.

Kiitos teille näkemyksellisyydestä, jonka PAMin syntymiseksi teitte. Suuret kiitokset kaikesta siitä kovasta työstä, jonka teitte koko työväenliikkeen ja suomalaisen yhteiskunnan eteen!

Työmarkkinoille uudet ilmiöt tuodaan usein palvelualojen kautta. Tuolloin työelämään oli rantautumassa vuokratyö. Työehtosopimukset ja työlainsäädäntö olivat täynnä porsaanreikiä, jotka suorastaan kannustivat työnantajaa käyttämään vuokra-työtä, osa-aikatyötä ja määräaikaisia työsuhteita.

Nyt vuokratyö on arkea, ja osa-aikatyö jatkaa kasvuaan. Kun näin on, pitääkö kysyä, olemmeko epäonnistuneet?

PAMin liittokokous/ avajaiset 4.6.19 klo 11.00

Puheenjohtaja Ann Selin

Oma vastaukseni on EI.

Onnistumisen vastakohta ei nimittäin ole epäonnistuminen, vaan lannistuminen. Se, että lakkaa yrittämästä. Olemme toistamalla toistaneet samoja asioita. Omissa pöydissämme ja yhdessä muun ay-liikkeen kanssa suuri osa niistä lainsäädännön ja työehtosopimusten aukoista on tukittu, jotka tekivät osa-aikaisen ja määräaikaisen työn teettämisestä selvästi normaalia halvempaa.

Ystävät!

Tällä hetkellä ammattiyhdistysliikkeen toiminnan oikeutusta haastetaan monelta puolelta. Julkiseen keskusteluun on levinnyt tapa puhua ay-liikkeestä EI-liikkeenä, joka on jäykkä ja iäkäs, joka kahmii valtaa ja vastustaa muutoksia.

Meistä se tuntuu perusteettomalta ja väitteet epäoikeudenmukaisilta.

Me tiedämme, että aloillamme tehdään työtä kaikkina vuorokauden aikoina Suomen joustavimmissa työaikajärjestelmissä. Me tiedämme, että PAMin jäsenistä noin kolmannes on alle 31-vuotiaita. Me tiedämme, ettei tätä jengiä voi kutsua jäykäksi ja vanhaksi.

PAMin liittokokous/ avajaiset 4.6.19 klo 11.00

Puheenjohtaja Ann Selin

Kiukuttelu ei kuitenkaan auta. Sen sijaan meidän on kyettävä uskottavasti osoittamaan väärät väitteet vääriksi. Samalla on katsottava myös peiliin. Meidän on kyettävä toimimaan ja ilmaisemaan itseämme niin, että perustehtävämme tulee selväksi muulle yhteiskunnalle.

Meidän velvollisuutemme on sanoa EI silloin, kun työelämästä yritetään tehdä nykyistä epäoikeudenmukaisempaa.

Meidän työssämme on kysymys turvallisuudesta, oikeudenmukaisuudesta ja osallisuudesta.

Jokaisella ihmisellä pitäisi olla mahdollisuus suunnitella elämäänsä seuraavaa tuntia pidemmälle, jokaisella pitäisi olla oikeus unelmoida.

Kyse on myös rahasta. Kaupan liiton toimitusjohtaja Mari Kiviniemeä haastateltiin reilu kuukausi sitten suhteestaan rahaan. Häneltä kysyttiin, mitä muuta rahalla saa kuin tavaraa tai palveluja. Minusta hänen vastauksensa oli hieno: rahalla saa mielenrauhaa, turvallisuutta ja valinnanvapautta.

Meidän tehtävämme on vaikuttaa siihen, että yhteiskunnassa myös palvelualojen työntekijöillä on oikeus noihin kolmeen asiaan: mielenrauhaan, turvallisuuteen ja valinnanvapauteen.

PAMin liittokokous/ avajaiset 4.6.19 klo 11.00

Puheenjohtaja Ann Selin

Nyt liian monen arki kuluu jokapäiväisestä toimeentulosta huolehtimiseen. Ihminen ei koe hallitsevansa edes omaan elämäänsä, vaan joku muu päättää sen kulusta.

Ammattiyhdistysliikkeen tehtävä on koota näitä ihmisiä yhteen ja olla heidän äänensä yhteiskunnassa – puhutaan sitten työelämän edunvalvonnasta, työttömyys- ja eläketurvasta tai palkkapolitiikasta.

Uskon, että meidän keskenämme, liittojen ja myös keskusjärjestöjen on edelleen ponnisteltava paremman yhteistyön ja koordinaation lisäämiseksi. Niin tekevät työnantajatkin.

Jos työelämän pelisäännöt lähtevät murenemaan jossain päin työmarkkinoita, voidaan olla varmoja, että ilmiö leviää kyllä muuallekin. Niiden torjumiseksi tarvitaan

yhteistyötä ja vaikuttamistyön tekemistä silloinkin, kun ilmiö ei vielä tunnu omalla tontilla. Se joka on voimakas nyt, voi olla heikko joskus tulevaisuudessa.

Hyvät kokousedustajat, kutsuvieraat ja muu kokousväki!

Kokouksemme tunnuksena on Tulevaisuuden palveluksessa. Sitä olemme olleet ja sitä tulemme olemaan.

Tulevaisuuden ennustaminen on aina ollut vaikeaa, mutta tällä hetkellä tulevaisuus tuntuu tavallistakin epävarmemmalta. Monet varmoina tai itsestään selvinä pitämämme asiat eivät enää tunnu siltä.

PAMin liittokokous/ avajaiset 4.6.19 klo 11.00

Puheenjohtaja Ann Selin

Pahinta on tietenkin se, että ei ole varmuutta maapallomme säilymisestä elinkelpoisena. Uhittelu ja valehtelu ovatkin yht'äkkiä ok kansainvälisen politiikan korkeimmillakin tasoilla ja aiemmin selvinä pitämillämme oikeusavaltioperiaatteille pyyhitään pöytää Euroopassakin. Digitalisaation ja robotisaation sanotaan hävittävän koko joukon ammatteja. Alustojen välittämää työtä tekevä taas voi huomata olevansa tilanteessa, jossa hänellä on sekä työntekijän että yrittäjän velvollisuudet, mutta ei kummankaan oikeuksia.

Näiden valtaviin uhkiin edessä on muistettava, että voimme onnistua vain, kun emme lannistu.

Tiedämme, että ilmastonmuutos on vielä otettavissa hallintaan. Oikein hoidettuna se tarjoaa mahdollisuuksia suomalaiselle elinkeinoelämällekin, työtä meille suomalaisille. Meidän tehtävämme on vaatia, että ilmastotoimien kustannukset jakautuvat yhteiskunnallisesti oikeudenmukaisesti. Jos ihmiset vakuuttuvat tästä, myös maailman pelastaminen on helpompaa.

Digitalisaatio ja robotisaatio muuttaa monin tavoin taloutta, työtä ja sosiaalisia suhteitakin. Niiden mukana syntyy uusia tehtäviä, niiden avulla voidaan luoda ilmaston kannalta viisaita tapoja toimia.

PAMin liittokokous/ avajaiset 4.6.19 klo 11.00

Puheenjohtaja Ann Selin

Meillä Suomessa esimerkiksi työmarkkinoiden neuvottelujärjestelmä hakee edelleen muotoaan sen jäljiltä, kun EK sanoi hyvästit keskusjärjestösopimiselle. Kyse ei ole vain siitä, miten työehdoista sovitaan, vaan kysymys on myös siitä, millaista yhteiskuntaa rakennetaan. Sopimusyhteiskunnassa tunnustetaan, että on olemassa osapuolia, joilla on oikeutettuja intressejä, vaatimuksia. Nämä vaatimukset on sovittava yhteen neuvottelemalla. Tällöin kaikki pysyvät mukana, ja kaikkien on parempi olla.

Jos taas asioita hoidetaan voimalla ja uhittelulla, on aina uhka, että kerran häviölle jäänyt kostaa voittaessaan rajusti.

Ystävät,

Ihmisyhteisössä elämiseen on aina pätenyt sääntö, jonka mukaan jossain päin yhteisöä koettu huono olo leviää aina muuallekin. Onneksi on toinenkin sääntö, joka tuli taas toissa viikolla jääkiekossa todistettua: ihmisyhteisö on parhaimmillaan enemmän kuin osiensa summa.

Luotetaan siihen! Hyvää kokousta.